

факультету № 2 Донецького державного університету внутрішніх справ
(м. Кропивницький, Україна)

ЗАРУБІЖНИЙ ДОСВІД ПІДГОТОВКИ ФАХІВЦІВ СЕКТОРУ БЕЗПЕКИ Й ОБОРОНИ УКРАЇНИ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ КРАЇНАМИ-ЧЛЕНІВ НАТО

Військова агресія росії та повномасштабне вторгнення на територію України змусили владу й сектор оборони докорінно змінити вектор підготовки силових відомств, включаючи ГУР МО, ЗСУ, МВС, ССО, ПС ЗСУ та навіть Сили ТрО.

Причиною таких змін стало перегляд умов війни, оскільки сили оборони постійно проводять штурми, зачистки окупованих населених пунктів, знешкодження, так званих, диверсійно-розвідувальних груп (ДРГ). Саме реалізація цих надскладних завдань визначається не тільки фізичною витривалістю, а й теоретичними навичками, які країни-партнери України запропонували надати в надскладний для нас час.

Звісно, підтримка існувала ще з 2014 року, проте після 24 лютого 2022 року даний процес набрав досить великих обертів і на черговому саміті в форматі «Рамштайн» та дії Копенгагенської донорської конференції майже всі країни Скандинавії (Норвегія, Данія, Швеція) та країни Балтії, Польща, Словаччина, Чехія одноголосно

долучились до ідеї інтенсивної підготовки сил безпеки й оборони в умовах війни [2].

Варто наголосити, що підготовка кожного підрозділу сил безпеки й оборони в країнах Європи є різною. Наприклад, Естонія зосередила свою увагу на програмі Interflex-розмінування, снайперська підготовка та підготовка тактичної медицини [1]. Під керівництвом Великої Британії відбувається операція Interflex, під час якої естонські інструктори забезпечують базову підготовку військовослужбовців Збройних сил України на території Великої Британії. Естонія також бере участь у Місії військової допомоги ЄС (EUMAM), сприяючи Україні через проведення спеціалізованих навчальних курсів на власній території [1].

Аналізуючи програму EUMAM, слід зазначити, що вона поділена на чотири напрями. Першим напрямом даної програми є навчити загальновійськової підготовки новобранців, які жодним чином не пов'язані з бойовими діями чи проходженням служби в силових структурах. Термін такої підготовки становить не більше 35 днів. Після отриманих навичок новобранець направляється до бойових бригад та надалі може бути призначений на посаду командира відділення бойових підрозділів.

Другим напрямом є безпосередня фахова підготовка, яка передбачає освоєння базових ОВТ – танків, БМП та БТР, артилерійської системи, безпілотні системи враховуючи FPV-дрони.

Третій напрям передбачає формування професійних навичок управління в організації особового складу на посадах командира відділення, взводу, роти, які зможуть сформувати ефективну роботу не тільки на полігоні, а й під час виходу на бойове завдання. Основою даної підготовки було застосовано натівську концепцію «Mission Command».

Четвертий напрям визначає підготовку підрозділів, які зосереджують свою увагу на вдосконаленні навичок проведення штурмів чи наступу.

Велика Британія, своєю чергою, розпочала інтенсивну підготовку сил безпеки й оборони з 27 червня 2022 року. В основу програми підготовки українських захисників було передбачено п'ять тижнів. Основні аспекти навчання передбачали порядок поведження зі зброєю, тактичні дії військовослужбовців в окопах та міських боях, покращення навичок тактичної медицини.

Як зазначають учасники програми підготовки, «нас навчали військові Великої Британії, а надалі Канади, Австралії та Нової Зеландії. Ми освоювали техніку безпечного поведження зі зброєю, штурмові дії, маневри в складі двійок, четвірок, відділень і взводу, ведення бойових дій у польових умовах та в місті, медичну підготовку і стрільбу. Програма розрахована таким чином, щоб підготувати новобранця і щоб люди, які мають бойовий досвід, могли поділитись своїм досвідом і здобути нові знання» [3].

На думку українського інструктора ДШВ, «досвід ведення бойових дій в місті, стабілізаційні дії, особливості використання різних видів озброєння під час оборони. Загалом у британців та канадців є досвід участі в бойових діях (Ірак, Афганістан), а ми вже, безпосередньо, під тактику російсько-української війни підлаштовували їхні навчання. У будь-якому випадку навчання це позитивно, бо це досвід» [3]. Також значний внесок для оборони країни є підготовка пілотів на бойових літаках F-16. У 2023 році на території Румунії офіційно було відкрито Європейський навчальний центр для навчання українських пілотів, даний центр слугує для «проведення курсів підвищення кваліфікації для найнятих інструкторів F-16, після чого навчання пройдуть румунські та українські пілоти. Машина літатиме лише в повітряному просторі НАТО» [4]. Результати такої підготовки передбачають, значний приріст можливостям України, які наразі складаються з літаків радянської епохи, діючи як потужний засіб стримування та високоєфективний засіб протидії силам ворога та обмежуючи їх здатність атакувати цілі в Україні [5].

Під час проходження базового навчання в країнах НАТО українські солдати отримують не тільки цінний військовий досвід та навички, але й важливе психологічне та моральну підтримку. Вони отримують можливість вивчати сучасні технології, тактики та стратегії, які можуть бути корисними в умовах війни. Крім того, співпраця з військовими з країн НАТО дозволяє україн-

ським солдатам побудувати міжнародні зв'язки та отримати підтримку у випадку потенційної агресії. Важливо також зазначити, що під час війни українські солдати, які пройшли базове навчання в країнах НАТО, можуть використовувати набуті знання і навички для ефективного виконання своїх обов'язків на передовій, що допомагає забезпечити безпеку та захист країни в умовах воєнного конфлікту.

Список використаних джерел:

1. Republic of Estonia Ministry of Defence: Estonia to join Operation Interflex to train Ukrainian forces. URL : <https://www.kaitseministeerium.ee/en/news/estonia-join-operation-interflex-train-ukrainian-forces>. (дата звернення: 27.03.2024).

2. Суспільне новини: Українських бійців навчають маже усі країни НАТО – Резніков. URL : <https://suspilne.media/289444-ukrainskih-bijciv-navcaut-maze-usi-kra-ini-nato-reznicov/>. (дата звернення: 27.03.2024).

3. АРМІЯ INFORM: Як тренуються ЗСУ за кордоном: особливості підготовки URL : <https://armyinform.com.ua/2023/03/10/yak-trenuyutsya-zsu-za-kordonom-osobly-vosti-pidgoto-vky>. (дата звернення: 27.03.2024).

4. Ministry of Defence: Dutch F-16s at training centre in Romania. URL : <https://english.defensie.nl/latest/news/2023/11/07/dutch-f-16s-at-training-centre-in-romania>. (дата звернення: 27.03.2024).

5.GOV.UK: First Ukrainian pilots graduate from RAF flight training. URL : <https://www.gov.uk/government/news/first-ukrainian-pilots-graduate-from-raf-flight-training>. (дата звернення: 27.03.2024).